

**OHJE RESISTENTTIEN BAKTEERIEN SEULONNASTA JA POTILAS-
SIJOITTELUSTA AKUUTTISAIRAANHOIDOSSA** 9.10.2017

Tilanne	Potilaan sijoittaminen	Seulottavat bakteerit
1. Potilas tulee sairaalaan suoraan ulkomaisesta sairaalasta/ laitoksesta/ lastenkodista/ pakolaisleiriltä tai on turvapaikanhakija	Kosketusvarotoimet: 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n VRE:n ja ResGNS ¹ -bakteerien kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA, VRE, ResGNS
2a. Potilaat, jotka ovat edeltäneen yhden (1) vuoden aikana A) olleet ulkomailla lääkärin / hammaslääkärin hoidossa tai sairaalassa /laitoksessa, mutta eivät tule suorana sairaalasiirtona tai B) asuneet lastenkodissa ulkomailla / pakolaisleirillä / vastaanottokeskuksessa tai olleet turvapaikanhakijoina.	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n, VRE:n ja ResGNS-bakteerien kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA, VRE ja ResGNS, jos näytteitä ei ole otettu ko. hoitajakson jälkeen.
2b. Henkilö on työskennellyt tai asunut edeltäneen vuoden aikana sikatilalla.	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
2c. Osastohoitoon tuleva henkilö, jonka tiedetään olevan aktiivinen suonensisäisten huumeiden käyttäjä edeltäneen vuoden ajan.	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
3. Riskitiedoissa merkintä MRSA:n kantajuus <i>Koskee myös potilasta, jonka viimeiset MRSA-näytteet ovat olleet negatiiviset.</i>	Kosketusvarotoimet: 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
4. Riskitiedoissa merkintä MRSA, osittainen purku (on puhdistunut MRSA:sta)	Tavanomaiset varotoimet: 1-2-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitotaksolla.	MRSA
5. Riskitiedoissa merkintä altistunut MRSA:lle.	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
6. Riskitiedoissa merkintä MRSA:lle jatkuva altistus (altistuu MRSA:lle jatkuvasti)	Kosketusvarotoimet: 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitotaksolla.	MRSA
7. Riskitiedoissa merkintä VRE:n kantajuus <i>(Koskee myös potilasta, jonka viimeiset VRE-näytteet ovat olleet negatiiviset)</i>	Kosketusvarotoimet: 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
8. Riskitiedoissa merkintä VRE:lle altistunut	Tavanomaiset varotoimet: 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes VRE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	VRE

9. Riskitiedoissa merkintä VRE:lle jatkuva altistus	Kosketusvarotoimet , 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes VRE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitotaksolla.	VRE
10. Riskitiedoissa merkintä ESBL² -bakteerin kantajuus	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
11. Riskitiedoissa merkintä Muun ESBL-bakteerin kuin E.colin kantajuus.	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
12. Riskitiedoissa merkintä MDR³ -Akinetobacter, MDR-Pseudomonas, MDR-muu kantajuus (poikkeuksellisen resistentin gramnegatiivisen sauvabakteerin kantaja)	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
13. Riskitiedoissa merkintä MDR-Akinetobakteerille, MDR-Pseudomonakselle tai muulle MDR-bakteerille altistunut	Tavanomaiset varotoimet : 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes ResGNS:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
14. Riskitiedoissa merkintä CPE⁴ -kantajuus (karbapenemaasia tuottavan enterobakteerin kantajuus) <i>Koskee myös potilasta, jonka viimeiset CPE-näytteet ovat olleet negatiiviset.</i>	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
15. Riskitiedoissa merkintä CPE:lle altistunut.	Kosketusvarotoimet : 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes CPE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	ResGNS

Näytteet

1. MRSA-näytteiden ottaminen: MRSA-näytteinä otetaan MRSA-seulonta **MRSA-SeVi (12584)** ja **MRSA-viljelyt (4358) infektiofokuksista** (*virtsanäyte kestokatetripotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin juuri, iholeesiot*). Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. MRSA-SeVi -seulontanäytteitä tilattaessa käytetään pääsääntöisesti tutkimusta 12584 MRSA-SeVi. Multilabissa ja Weblabissa kannattaa käyttää pakettitutkimuspyyntöä MRSASEVlx2 (Multilabissa <MRSASEVlx2>), joka tuottaa automaattisesti tutkimuspyynnön kahdelle peräkkäiselle päivälle. Näyte otetaan pumpulitikulla, joka on ennen näytteenottoa kostutettu steriilillä keittosuolalla (1 tikku per näytteenotto kohta, poikkeus: kainalot ja nivuset samalla tikulla). Tikku työnnetään kuljetusputkeen, joka toimitetaan välittömästi osastolle 938. Tutkimuksessa tulee aina ottaa seuraavat **neljä** näytettä: nenä, nielu, kainalo+nivuset (samalla tikulla) ja perineum. Jokaisessa putkessa on oltava potilastarra ja samalla kertaa otetuissa näytteissä sama ns. ID-numero (esim. TY12345), mutta näytteen ottokohtaa ei tarvitse merkitä putkeen. **KAIKKI SAMAN POTILAAN SAMANAIKAISESTI OTETUT NÄYTTEET ON NIPUTETTAVA YHTEEN.**

Kaikki neljä näytteenotto kohtaa sisältyvät samaan pyyntöön. Jos potilaasta otetaan näytteitä muista infektiofokuksista (ks. yllä) niistä on tehtävä erillinen pyyntö, niin monta kertaa kuin ottokohtia, tutkimusnimikkeellä 4358 MRSaVi. Säilytys: Toimitetaan välittömästi os. 938 tai säilytys +4C:ssa.

2. VRE-näytteiden ottaminen: Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. Multilabissa ja Weblabissa kannattaa käyttää pakettitutkimuspyyntöä **VREvix2** (Multilabissa <VREvix2>), joka tuottaa automaattisesti tutkimuspyynnön kahdelle peräkkäiselle päivälle. Näyte otetaan ulosteesta tai peräsuolesta steriilillä keitto-suolaan kostutetulla pumpulitikulla, joka laitetaan hiiliagarilla sisältävään kuljetusputkeen (Stuart-putki). Jos potilaasta otetaan näytteitä muista **infektiofokuksista** (*virtsanäyte kestokatetripotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin juuri, iholeesiot*) niistä on tehtävä erillinen pyyntö, niin monta kertaa kuin ottokohtia, tutkimusnimikkeenä VREVi (1788).

3. ResGNS (resistentit gramnegatiiviset sauvabakteerit = ESBL, MDR-pseudomonas, CPE ym.) – näytteiden ottaminen: ResGNS-näytteinä otetaan **ResGNS-seulonta (pyyntöpaketti ResGNSVix2)** sekä näytteet mahdollisista **infektiofokuksista (ResGNSVi, 11815)**. Näytteet otetaan **kahtena peräkäisenä päivänä**. Näyte otetaan steriilillä keitto-suolaan kostutetulla pumpulitikulla peräsuolesta tai ulosteesta (tikku kastetaan ulosteeseen). Tikku laitetaan hiiliagara sisältävään kuljetusputkeen (Stuart-putki). Virtsanäyte kestokateripotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin juuri, iholeesiot. Näytteen ottokohta on ilmoitettava pyynnössä ja tutkimus on tilattava niin monta kertaa kuin ottokohtia on. **Lisätieto kohtaan merkitään etsittävä bakteeri** tai seulonta, ellei etsittävä bakteeri ole tiedossa. Jokaiseen näyteputkeen laitetaan potilastiedot ja tutkimustiedot sisältävä tarra sekä näytteenottokohdan sisältävä tarra.

Selitykset

- 1) MRSA = metisilliinille resistentti S.aureus, VRE = vankomysiinille resistentti enterokokki, ResGNS = resistentti gram-negatiivinen sauvabakteeri
 - 2) ESBL = extended-spectrum β -laktamaasin omaava enterobakteeri
 - 3) MDR = monelle lääkkeelle vastustuskykyinen
 - 4) CPE = karbapenemaasia tuottava enterobakteeri
-